

OD NÁPADU K VÝZKUMNÉ ZPRÁVĚ: JAK NAVRHNOUT A REALIZOVAT VÝZKUMNÝ PROJEKT

PETR NOVOTNÝ

Empirický výzkum je komplexní proces, který zahrnuje dlouhou sérii rozhodování vedoucí k úspěšné realizaci výzkumu. O úspěchu či neúspěchu výzkumného záměru se do značné míry rozhoduje v první fázi výzkumu, při rozhodování o tématu výzkumu, při formulaci výzkumného problému a precizaci výzkumné otázky. Téma, výzkumný problém, výzkumná otázka jsou základem výzkumného projektu, ne však jeho jedinou součástí.

Dílna realizovaná v rámci doktorského semináře je postavena na orientačním algoritmu přípravy a realizace výzkumného projektu, vytvořeného na základě zkušeností s výzkumem a odborné literatury (Cohen, Manion, Morrison, 2000, Holliday, 2002, Strauss, Corbinová, 1999, Švaříček, 2005). Na vybraných příkladech vede účastníky dílny procesem od nápadu či tématu výzkumu až k jeho realizaci. Akcentuje následující klíčové rozhodovací procesy v přípravě a realizaci výzkumného projektu:

- **Formulace výzkumného problému.** Stimulem pro určení výzkumného problému může být stejně tak zájem jako vnější zadání. Při formulaci výzkumného problému je možné opřít se o odbornou literaturu, ale i osobní či profesní zkušenost a další nestructurované zdroje informací, vždy je však nutná reflektivní a kritická práce se vstupními informacemi. V dílně budou hledány přiměřené způsoby tohoto druhu práce.
- **Precizace výzkumné otázky.** Pro formulaci výzkumné otázky existují – na rozdíl od značné libovůle v procesu formulace výzkumného problému – poměrně jasná pravidla. Tato pravidla budou rekapitulována a aplikována na příkladech.
- **Volba vhodného metodologického přístupu.** Metodologické přístupy mají být voleny tak, aby byly adekvátní výzkumnému problému. Přestože existují určité mýty o obtížné slučitelnosti kvalitativního a kvantitativního výzkumu, je možno doložit – a v dílně se tak stane – významné synergické momenty v kombinaci obou přístupů.

Veškerá rozhodnutí, která výzkumník podstoupil, musí být reflektována ve výzkumné zprávě vedle výsledků výzkumu, se kterými jsou neodlučitelně spjata. Proto se dílna bude věnovat také psaní o kvalitativním výzkumu.

Literatura:

COHEN, Louis - MANION, Lawrence - MORRISON, Keith. *Research methods in education*. London : RoutledgeFalmer, 2000. xvi, 446 s. ISBN 0-415-19541-1.

STRAUSS, Anselm - CORBINOVÁ, Juliet. *Základy kvalitativního výzkumu : postupy a techniky metody zakotvené teorie*. Boskovice : Albert, 1999. 196 s. ISBN 80-85834-60-X

HOLLIDAY, Adrian. *Doing and writing qualitative research*. 1st pub. London : SAGE Publications, 2002. xi, 211 s. ISBN 0-7619-6392-8.

ŠVAŘÍČEK, Roman. Je zakotvená teorie teorií? *Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity - řada pedagogická* (SPFFMU, U10). Brno : Masarykova univerzita, 2005. ISBN 80-210-3891-8, s. 133-145.